

Charles Léon de Champs

Den 10 oktober 1873 föddes i Stockholm Charles Léon de Champs, son till kommendörkaptenen Charles Eugène de Champs invandrad från Nederländerna och av uradlig släkt.

Sonen Charles hela skolgång kom att inriktas mot Flottan, redan 1893 var han underlöjtnant vid Karlskrona örlogsstation. Sedan följde studier vid Tekniska högskolan i Stockholm med inriktning mot maskinbyggnad och mekanisk teknologi. Hans målmedvetenhet i alla studier och hans stora begåvning renderade honom ett stort antal olika utmärkelser.

1899 tillträdde de Champ en tjänst vid Kungliga Marinförvaltningens artilleriavdelning där han verkade till hösten 1901 då han kallades till förvaltningens Torpedavdelning. Skälet till detta var att kunskapen om Marconis uppfinning av radion redan hade nått flottan och att man vid besök i England noterat att engelska fartyg började förses med detta mirakulösa kommunikationsmedel.

Torpedavdelningen var redan tidigare ansvariga för den telemateriel, främst telefon, som fanns inom marinen och behövde nu en högt kvalificerad person för att ta tag i den svenska utvecklingen av flottans radiosystem. Detta pionjärarbete kom nu att ledas av de Champ ända fram till 1908 då han kommenderades som marinattaché vid svenska beskickningen i Tokyo.

Införandet av radio i svenska flottan var verkligen en pionjärinsats av format, Sverige saknade helt egen radioindustri, utbildning i ämnet "radiosignalering" var ännu ej etablerad och regler, såväl nationella som internationella, fanns ej tillgängliga vid början av seklet.

De Champ medverkade nu till marinförvaltningens första kontakter med Marconi för att få köpa radiomateriel för svenska flottans räkning. Inledningsvis såg detta lovande ut men inför ett avgörande beslut drog sig Marconis bolag ur affären. Blickarna vändes då mot Berlin och AEG.

De Champ företog ett antal resor till Tyskland och snart var de första leveranserna och provinstallationerna klara på några svenska krigsfartyg. En bidragande orsak till att AEG ställde sig positiva till Sveriges behov av radiomateriel kan ha varit att en svensk, Ragnar Rendahl, vid tidpunkten för de Champs besök var laboratoriechef vid AEG.

De Champ var engagerad i alla faser av införandet av "gnisttelegrafen", såväl ombord på flottans fartyg som vid de första landbaserade stationerna. I ett s k "enskilt arkiv" som förvaras vid Krigsarkivet finns hans dagböcker bevarade och där kan man, ofta detaljbeskrivet, läsa hur han själv aktivt deltog i både installationer och driftsättningar av radioutrustningar. Innan han slutade vid Torpedavdelningen deltog han 1906 i den första internationella gnisttelegrafkonferensen i Berlin som sakkunnig för Sveriges räkning. Som expert inom området deltog han även i utarbetandet av ett nytt fältsignalreglemente för armén 1904.

De Champ hade många strängar på sin lyra, under perioden 1917-19 utarbetade han ett nytt system mot obehörig forcering av chiffrerade meddelanden och konstruerade även erforderliga instrument för detta. Parallellt med allt detta avancerade han hela tiden i graderna och krönte sin militära karriär med utnämningen till amiral och chef för Karlskrona örlogsstation 1928.

1926 fastställde marinen att använda de Champs chifferapparat.

Den hade beteckningen system A och användes mellan 1926 och 1939.

Finns en del skrivet om detta i en skrift av Gunnar Åsebo som har titeln

"Chiffer och koder inom svenska flottan under ett sekel. 1845-1945."

Gunnar Åsebo var chef för TSA (Totalförsvarets SignalskyddsAvdelning) 1983-1986.

Publicerat 2003-03-26.

Copyright © Försvarets Historiska Telesamlingar